

STAUROS

č. 12 jún 2025

Informátor gréckokatolíckej farnosti Bratislava - Staré Mesto

slovičko k sviatku PÄŤDESIATNICE

Keď nás Svätý Duch vystraší. A my to potrebujeme

„Ocko, a ten Svätý Duch straší.“ Už viac ako desaťročie ma sprevádza otázka, ktorú mi položila vtedy asi štvorročná dcéra. Dospelo kresťansky som sa hneď pustil do vysvetľovania, že ono to nie je ako v rozprávkach a že Svätý Duch je ten Dobrý. Deti majú jednoducho úžasný dar pomenovať veci priamo a jasne, bez zahmlievania. Možno preto sa táto otázka sku mne odvtedy vracia ako bumerang: „Straší Duch Svätý?“

V Skutkoch svätých apoštolov nájdeme v sedemnástej kapitole jednu zaujímavú udalosť. Apoštol Pavol ohlasuje vzkrieseného Krista v aténskom areopágu, pričom narazí na jeden oltár zasvätený „neznámemu bohu“. Starovekí Gréci boli prevažne polyteisti, a tak sa ľahko mohlo stať, že na niektorého boha akosi pozabudli. Lenže, čo ak to bol práve ten dôležitý? A čo ak sa urazí a namiesto priazne im dá pocítiť svoj hnev? Radšej mu teda postavme oltár!

Nezdieľa podobný osud aj Svätý Duch? Nie je akýmsi neznámym či zabudnutým Bohom? Kresťania ho síce majú vo svojich modlitbách, piesňach či hymnoch. Ale prečo? Hrá tu svoju úlohu aj strach, aby sme ho neurazili? Ostatné dve osoby Presvätej Trojice sa nám javia konkrétnejšie. Ale Svätý Duch je skôr populárnejší cez symboly – oheň, vietor, holubica... Akoby sme mu prideliť funkciu „neznámeho Boha“ v pokresťančenom *areopágu* súčasnosti.

Nebezpečenstvo ezoteriky

Straší tento neznámy Svätý Duch dnešného človeka? Hlasitosť tejto otázky sa vystupňuje vždy, keď slávime narodeniny Cirkvi – Turíce. Základom je udalosť, keď Ježišovi apoštoli dostávajú na desiaty deň po jeho odchode do neba počas židovského Sviatku týždňov (*šavuot*) dar Svätého Ducha.

Rímskokatolícka cirkev dala tejto udalosti názov Zoslanie Ducha Svätého, kým východné cirkvi ju pomenovali aktívne: „Zostúpenie“. Dôvod, prečo sa kresťanský Východ vybral týmto aktívnym smerom, je okrem iného v snahe vzdialiť sa čím viac od nebezpečenstva

zvecnenia. Ak totiž považujem Svätého Ducha len za neosobnú silu či energiu, budem rozmýšľať, ako ju získať, aby som ju mohol použiť pre seba. Tento trend pozorujeme na trhu s ezoterikou, ktorý neustále bujnie a nebezpečne premoruje aj oblasť kresťanstva.

Ak však Svätého Ducha vnímam ako osobu, potom ide o pravý opak. Nesnažím sa použiť ho na svoje ciele, ale pýtam sa, ako ma chce použiť On. A v tom je zásadný rozdiel. V pôvodnom kresťanstve sa nesnažíme disponovať Bohom - Svätým Duchom ako pozitívnou energiou a silou, ale dávame sa k dispozícii my jemu. Lenže možno tu ju ten dôvod, prečo nám Svätý Duch naháňa strach.

Vystrašená podpriemernosť

Pápež Benedikt XVI. to v jednej zo svojich homílií pomenoval veľmi trefne: „Oheň Ducha Svätého planie, ale nezhára. A predsa pôsobí premenu. Musí v človeku niečo pohltiť, trosku, ktorá ho ničí a bráni mu v jeho vzťahu k Bohu a k blížnemu. Tento účinok božského plameňa však desí. Máme strach, že budeme 'popálení' a radšej zostávame takí, akí sme. Mnohí ľudia veria v Boha a obdivujú postavu Ježiša Krista, ale ak sa od nich žiada, aby sa zriekli niečoho zo seba samých, tak ustupujú späť, majú strach z požiadaviek viery.“

Svätý Duch nás teda môže riadne „vystrašiť“. V skutočnosti však vystraší len moje temnejšie stránky: môj egocentrizmus, moju pohodlnosť, lenivosť či (pod)priemernosť. Dnešnú situáciu kresťanstva ktosi opísal biblickým obrazom, v ktorom sme sa zasekli kdesi medzi Golgotou a Turícami. Chce tým povedať, že na Kríži nám bolo odpustené, ale my si nejdeme pre odpustenie. Z prázdneho hrobu sa nám ponúka večný život, no nám stačí len biedna existencia s prevažne zaťatými zubami a s kyslým úsmevom po trpkom ovocí zo stromu poznania dobra a zla.

Výsledkom prijatia Svätého Ducha je však iné ovocie: láska, radosť, pokoj, zhovievavosť, láskavosť, dobrota, vernosť, miernosť, zdržanlivosť (porov. Gal 5). Kresťanstvo bez Svätého Ducha a jeho darov je len lacnou imitáciou, ktorá osloví a pritiahne len málokoho.

Dych Svätého Ducha nás mení

Ako nás teda môže Boh, Svätý Duch získať? Ako sa otvoriť pre jeho aktivitu? Začína to celkom prozaicky a zdanlivo jednoducho, a síce počúvaním Božieho slova. Práve touto cestou sa v nás rodí viera ako vzťah so živým Bohom. (porov. Rim 10,17) Preto ho niektorí teológovia prirovnávajú k dychu, ktorý vychádza z Otcových úst spolu so Slovom, Ježišom Kristom. A to má svoje praktické dôsledky: bez dychu Svätého Ducha zostáva Božie Slovo pre mňa nejasné, nepočujem ho a nerozumiem mu.

Keď kresťan verí, že pisateľov biblických kníh inšpiroval Svätý Duch, potom toho istého Ducha potrebuje a môže dostať aj ich čitateľ či poslucháč, aby pochopil pravý význam Božieho slova. Svätý Duch nám umožňuje, aby sme Božie slovo vnímali, ako slovo vyslovené Bohom osobne pre človeka, pre mňa. Takýmto počúvaním prebieha naša premena na Božích synom a dcéry, ku ktorým neustále prehovára ich milujúci Otec. Ved' čo prvé urobil vzkriesený Ježiš, keď sa zjavil svojim učeníkom: Dýchol na nich a povedal: „Prijmite Svätého Ducha.“ (Jn 20,22)

Tento proces nás vystraší len na začiatku, kým je pri moci naše staré „ja“. Akonáhle však toto staré sirotské „ja“ nahradí nové synovské, nastane „evolučný“ posun: človeka vystrašeného vystrieda človek radostný.

Bohoslužobný poriadok na obdobie: 9. - 15. 6. 2025

Pondelok	SVÄTÉHO DUCHA 7:00 Sv. liturgia (slovenská) 16:30 <i>Akatist k Svätému Duchu</i> 17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská)
Utorok	17:00 Sv. liturgia (slovenská)
Streda	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská)
Štvrtok	17:00 Sv. liturgia (slovenská) * Lýdia, Romana, Ivana, Dominik s rod.
Piatok	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) * za darcov
Sobota	17:00 Sv. liturgia (slovenská) * Ján, Mária, Kristína s rodinou následne: veľká večiereň
NEDEĽA	Všetkých svätých, 8. hlas 8:00 Utiereň (cirkevnoslovanská) 9:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) 10:30 Sv. liturgia (slovenská) 12:00 Sv. liturgia (slovenská) 16:00 <i>Sv. liturgia v Lehniciach</i> 17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) následne: večiereň

Bohoslužobný poriadok na obdobie: 16 - 22. 6. 2025

Pondelok	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská)
Utorok	17:00 Sv. liturgia (slovenská) * Michal a Silvia s rodinou
Streda	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) <i>Veľká večiereň s lítiou</i>
Štvrtok	<i>Slávnostná poklona prečistým tajomstvám tela a krvi nášho Pána Ježiša Krista</i> 7:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská), <i>myrovanie</i> 16:30 Akatist k Ježišovi Kristovi 17:00 Sv. liturgia (slovenská), <i>myrovanie</i>
Piatok	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská)
Sobota	17:00 Sv. liturgia, (slovenská) následne: veľká večiereň
NEDEĽA	Druhá po Päťdesiatnici, 1. hlas 8:00 Utiereň (cirkevnoslovanská) 9:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) 10:30 Sv. liturgia (slovenská) 12:00 Sv. liturgia (slovenská) 16:00 <i>Sv. liturgia v Bernolákove</i> 17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) následne: večiereň

OZNAMUJEME

- V mesiaci jún sa počas týždňa modlíme o 16:45 moleben alebo časť akatistu k Ježišovi Kristovi.
- V pondelok, 9. júna slávime odporúčaný sviatok *Pondelok sv. Ducha*. Okrem sv. liturgie o 17:00 hod. bude aj sv. liturgia ráno o 7:00 hod. v slovenskom jazyku a o 16:30 hod. sa pomodlíme akatist k Svätému Duchu.
- V piatok 13. júna je voľnica, o ktorú sa tentoraz „postaral“ sviatok Päťdesiatnice.
- Budúcu nedeľu 15. júna o 18:15 Vás pozývame na koncert súboru AKORDEON pri príležitosti Dňa otcov. Vypočujeme si inštrumentálne skladby Mozarta, Bacha a iných, pričom zaznie aj duchovné slovo. Srdečne pozývame.
- Vo štvrtok, 19. júna slávime sviatok *Slávnostnej poklony prečistým tajomstvám tela a krvi nášho Pána Ježiša Krista* (ľudový názov Božie telo). V predvečer sviatku bude preto veľká večiereň a vo sviatok budú sv. liturgie ráno o 7:00 v cirkevnej slovančine a o 17:00 v slovenskom jazyku spojené s myrovaním. Pred večernou sv. liturgiou sa o 16.30 pomodlíme Akatist k Ježišovi Kristovi.
- Federácia skautov Európy, Zbor Bratislava 1, vám chce napomôcť vo výchove vašich dcér a v odovzdávaní viery tým, že ponúkne pri našej farnosti pre dievčatá od 12 rokov pravidelné stretnutia pod vedením vyškolených dievčat vedúcich. Začnú sa od 21. septembra, teda po otvorení nového skautského roka v Marianke. Prihlásiť sa môžete cez kontakty farského úradu, alebo u jednej z pomocných vedúcich - Sára Podhájeckej. Ôsmi chlapci z našej farnosti sú už od minulého roka skautmi FSE. Viac informácií nájdete na stránke www.fse.sk.
- Bratislavská eparchia opätovne otvára Animátorskú školu pre mladých, ktorí majú záujem prehĺbiť svoj duchovný život a plnšie sa zapojiť do života cirkvi, najmä v práci s deťmi a mládežou. Ide o dvojročný akreditovaný kurz pre mladých od 16 rokov, ktorý bude pozostávať z 2 týždňových a 10 víkendových stretnutí. Na konci Animátorskej školy absolventi získajú certifikát od Ministerstva školstva SR. Bližšie informácie a prihlášky na Animátorskú školu Bratislavskej eparchie sú na stránke: grkatba.sk/asbae. Prihlásiť sa môžete do 31. júla 2025.
- Na stránke eparchie bolo už spustené prihlasovanie na Letný eparchiálny tábor, ktorý bude v termíne od 29. júna do 4. júla v horskej chate Limba v Kremnici. Tábor je určený pre deti od ukončeného 2. ročníka ZŠ. Cena za jedno dieťa je 180 €. Pri viacerých súrodencoch je cena za každé ďalšie dieťa 160 €.
- Svätá tajomstvo manželstva chcú prijať: *Michal Píry, rímskokatolík a Adriána Šamková, gréckokatolíčka*. Okrem povinnosti nahlásiť prekážku slávenia ich manželstva je tu aj pozvanie zahrnúť tento pár do svojich modlitieb.

ĎAKUJEME

- V rámci zbierky na katolícke médiá: TV Lux a Rádio Lumen sme minulú nedeľu prispeli sumou 635 €. Ďakujeme za Vaše dary.
 - Rodičia detí, ktoré včera po prvýkrát pristúpili k svätej spovedi a Eucharistii darovali na podporu farnosti 300 €. Vyslovujeme vďačné Pán Boh odmeň!
 - Ďakujeme za upratovanie chrámu rodinám príbuzných detí, ktoré pristúpili k prvej sv. spovedi. (30.máj a 6. jún)
- 14.6.2025** sú v upratovaní chrámu na rade rodiny: Beblavá a Pätoprstá.
21.6.2025 upratujú rod. Repická a Rimová.
Ďakujeme za Vašu službu!

KONTAKT

- V prípade otázok, sv. spovede alebo iných požiadaviek nás, prosím, kontaktujte:

osobne: o. Rastislav Čížik, farár, **tel.:** 0911/400 845

e-mail: bratislava(zavináč)grkatba.sk